

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. május 24.

GAZDASÁGI ISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2012. május 24. 14:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Kedves Vizsgázó!

A feladatlap négy részből áll.

I. Az első rész tesztfeladatokat tartalmaz. Ezeknél a feladatoknál írja be a feladatok mellett található üres négyzetbe az egyetlen, Ön szerint helyes választ! Nem egyértelmű, vagy egynél több jelölés esetén nem jár pont.

II. A második rész igaz-hamis állításokból áll. Itt a válaszok elé írt **I** (igaz), illetve **H** (hamis) betűvel jelezze döntését! **Figyelem! Válaszait indokolnia is kell!** (helyes válasz megfelelő indoklással: 1 + 1 pont; helyes válasz nem megfelelő indoklással vagy indoklás nélkül: 1 + 0 pont; hibás válasz: 0 + 0 pont)

III. A harmadik részben rövid szöveges válaszokat igénylő feladatokat talál. Válaszait maximum három-négy sorban fejtse ki!

IV. A negyedik részben számítási, geometriai feladatokat kell megoldania. Ábrák készítésekor javasoljuk, hogy a kidolgozásnál használjon ceruzát, de a **végső megoldást tollal kell rögzítenie**. Használjon vonalzót a pontos ábrázolás érdekében! A számítási feladatoknál nem elegendő az eredmények felírása; **számításait, az alkalmazott képleteket is rögzítse a feladatlapra!** (Természetesen nem kérjük az összes próbaszámítást, az esetleges többszöri próbálkozás eredményeit, csak a letisztázott, végső válasznak szánt megoldási menetet kérjük leírni!)

Mindegyik rész tartalmazhat mikroökonómiai, makroökonómiai és a nemzetközi gazdaságtan tárgykörébe tartozó feladatokat.

Figyelmesen kövesse a feladatok utasításait! Minden feltett kérdésre igyekezzon választ adni! Az egyes feladattípusoknál szereshető pontszámok a feladatoknál vannak feltüntetve. Részpontok kaphatók.

A feladatok tökéletes megoldása esetén szereshető **maximális pontszám: 90**.

A feladatok megoldásához zsebszámológép és vonalzó használata engedélyezett.

Ha nem elegendő a hely a megoldáshoz, akkor a feladatsor végén található üres oldalak használhatóak. Ezen kívül, a felügyelőtanártól kapott hivatalos lap használható, de **ezt jelezni kell a feladatlapra az adott példánál!**

Munkájához sok sikert kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. TESZTFELADATOK**9 · 2=18 pont**

Írja be a feladatok mellett található üres négyzetbe az egyetlen, Ön szerint helyes választ!

1. Tegyük föl, hogy Dönci adott összegű zsebpénzéből mindig csak kakaós csigát és diós patkót vásárol a büfében. Egyik napon azt veszi észre, hogy a diós patkó árát megemelték, míg a kakaós csiga ára nem változott. E naptól kezdve változatlan összegű zsebpénzéből Dönci kevesebb diós patkót és több kakaós csigát vásárol. A fentiek alapján azt mondhatjuk, hogy Dönci
  - A) diós patkó iránti kereslete árrugalmas.
  - B) diós patkó iránti kereslete árrugalmatlan.
  - C) fogyasztásában a kakaós csiga kiegészíti a diós patkót.
  - D) kakaós csiga fogyasztása független a diós patkó fogyasztásától.

☐
2. A Sarki Fény élelmiszerbolt tulajdonosa úgy dönt, hogy ezentúl este 8 óra helyett már este 7 órakor bezárja az üzletet. Ez a döntés
  - A) biztosan növeli a profitot, hiszen csökkenti a költségeket.
  - B) biztosan csökkenti a profitot, hiszen csökkenti a bevételeket.
  - C) növelheti és csökkentheti is a profitot.
  - D) csökkenti a fix költségeket és a változó költségeket egyaránt.

☐
3. Jancsi és Juliska takarítással foglalkozik. A takarítás két munkafázisból áll, söprésből és felmosásból. Jancsi egy óra alatt 20 négyzetméter területet söpör fel vagy 30 négyzetméter területet mos fel. Juliska óránkénti teljesítménye: 30 négyzetméter söprés, vagy 50 négyzetméter felmosás. A fentiek alapján
  - A) Jancsinak komparatív előnye van söprésben.
  - B) Jancsinak komparatív előnye van felmosásban.
  - C) Juliskának komparatív előnye van mindkét tevékenységben.
  - D) Jancsinak abszolút előnye van mindkét tevékenységben.

☐
4. A "Tüsi és Sárhányó" nevű hajvágó szalonban négy fodrász dolgozik, s naponta összesen 30 vendéget szolgálnak ki. Ha felvennének egy ötödik munkatársat, akkor a szalon napi teljesítménye 35 vendégre növekedne. Ezek szerint az ötödik fodrász
  - A) határterméke meghaladja a munka átlagtermékét.
  - B) határterméke kisebb a munka átlagtermékénél.
  - C) határterméke éppen megegyezik a munka átlagtermékével.
  - D) határterméke már negatív.

☐
5. A tengeri halászatban ugyanazon szűkös halállomány halászatával számos vállalkozás foglalkozik. Eszerint a tengeri halászok tevékenysége a jövő generációjának szemszögéből
  - A) pozitív externális hatású.
  - B) negatív externális hatású.
  - C) nem jár externális hatással.
  - D) közjószágot állít elő.

☐
6. Egy makrogazdaságban a rövid távú fogyasztási függvény egyenlete $C = 1000 + 0,75Y$, ahol C a reálfogyasztás, Y pedig a reál GDP. Eszerint ebben a gazdaságban a beruházások növekedéséből származó gazdasági fellendülés
  - A) növeli a fogyasztás GDP-hez viszonyított arányát.
  - B) nem érinti a fogyasztás GDP-hez viszonyított arányát.
  - C) nem jár a fogyasztás bővülésével.
  - D) csökkenti a fogyasztás GDP-hez viszonyított arányát.

☐

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. Egy zárt háromszereplős makrogazdaságban a háztartási és vállalati szektor szándékolt megtakarítása egyensúlyi jövedelem esetén
- A) éppen fedezi a költségvetési deficit értékét.
  - B) éppen a költségvetési deficit összegével haladja meg a beruházási kereslet értékét.
  - C) éppen fedezi a háztartások fogyasztási keresletének, a beruházási keresletnek és a kormányzati vásárlásoknak az összegét.
  - D) éppen fedezi a kormányzati vásárlások és a beruházási kereslet összegét.
8. Tegyük fel, hogy 100 000 Ft értékű határidős betétünket feltörjük és készpénzben kivesszük a bankból. E művelet hatására
- A) az M1 pénzmennyiség 100 000 Ft-tal nő, míg az M2 pénzmennyiség 100 000 Ft-tal csökken.
  - B) az M1 pénzmennyiség 100 000 Ft-tal nem változik, míg az M2 pénzmennyiség 100 000 Ft-tal csökken.
  - C) az M1 pénzmennyiség 100 000 Ft-tal csökken, míg az M2 pénzmennyiség 100 000 Ft-tal nő.
  - D) az M1 pénzmennyiség 100 000 Ft-tal nő, míg az M2 pénzmennyiség nem változik.
9. Egy szakképzett kőműves jelenleg nem végez fizetett munkát. Két hónapos szerződéses munkát ajánlanak neki egy távoli építkezésen, amelyet azonban a hosszú utazási idő miatt nem vállal el. A fentiek alapján a kőműves
- A) az inaktív népességbe tartozik.
  - B) a kényszerű munkanélküliek körébe tartozik.
  - C) az önkéntes munkanélküliek körébe tartozik.
  - D) a foglalkoztatottak körébe tartozik.

18 pont

II. IGAZ-HAMIS ÁLLÍTÁSOK, INDOKLÁSSAL**9 · 2=18 pont**

Döntését az állítások előtt található négyzetbe írt I (igaz), illetve H (hamis) betűvel jelezze!
Figyelem! Válaszait indokolnia is kell!

☐

1. Ha a kávé iránti kereslet ár rugalmatlan, akkor a kávé árának növekedésére a fogyasztók többet költenek kávéra, mint korábban.

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- ☐ 2. Egy tökéletesen versenyző vállalat rövid távú kínálati görbéje csak a határkölségtől függ. Minden más költségfüggvény érdektelen a rövid távú kínálati görbe szempontjából.

.....

.....

.....

.....

.....

- ☐ 3. Egy monopolista eladó soha nem lehet veszteséges.

.....

.....

.....

.....

.....

- ☐ 4. Egy zsúfolt városban, a csúcsforgalomban a gépkocsi használat negatív externáliával járó tevékenység.

.....

.....

.....

.....

.....

- ☐ 5. Ha egy ország tetemes nettó külföldi adósságállománnyal rendelkezik, akkor bruttó nemzeti jövedelme valószínűleg kisebb, mint a bruttó hazai terméke.

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- ☐ 6. Ha adott tőkeállomány és munkakínálat mellett az összkereslet növekedésének hatására növekszik a makrogazdaság kibocsátása, akkor a munkanélküliség csökken.

.....

.....

.....

.....

.....

- ☐ 7. Az adóemelés változatlan kormányzati kiadások mellett csökkenti a makrogazdaság összkeresletét.

.....

.....

.....

.....

.....

- ☐ 8. Tegyük fel, hogy az árszínvonal a nyersanyagok és energiahordozók árának emelkedése miatt növekszik, s a központi bank nem növeli meg ennek megfelelően a nominális pénzkínálatot. Ekkor a kamatláb emelkedik.

.....

.....

.....

.....

.....

- ☐ 9. A hazai valuta leértékelődése megnehezíti az importtal versenyző hazai termelők helyzetét.

.....

.....

.....

.....

.....

18 pont	
----------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

III. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK**4 · 3=12 pont**

Válaszát maximum három, négy sorban fejtse ki!

1. Mire szolgál a nemzetközi fizetési mérleg?

.....

.....

.....

.....

2. Tegyük fel, hogy egy vállalat egy gép vásárlását fontolgatja. A gépet mindössze két évig működtetnék. Az első évben a gép működtetésétől remélt hozam 2,75 millió Ft, a második évben pedig a gép maradványértékével együtt 3,63 millió Ft. A hozamokat mindig az év végén kapja meg a vállalat. A piaci kamatláb 10 százalékos.

**Maximum mennyit érdemes a vállalatnak jelenleg fizetnie a gép megvételéért?
Számításokkal támassza alá választát!**

.....

.....

.....

.....

3. Jellemezze a reálpénzkeresleti függvényt és annak lehetséges változásait!

.....

.....

.....

.....

4. Tegyük fel, hogy egy nyitott nemzetgazdaság jelentős munkanélküliség és kapacitástartalékok mellett működik. Ha jelentősen megnő a külföldi kereslet a gazdaság termékei iránt, akkor milyen irányban változik a gazdaság reáljövedelme, ill. a háztartási szektor fogyasztása és megtakarítása? Indokolja választát!

.....

.....

.....

.....

12 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

IV. SZÁMÍTÁSI ÉS GEOMETRIAI FELADATOK:**42 pont**

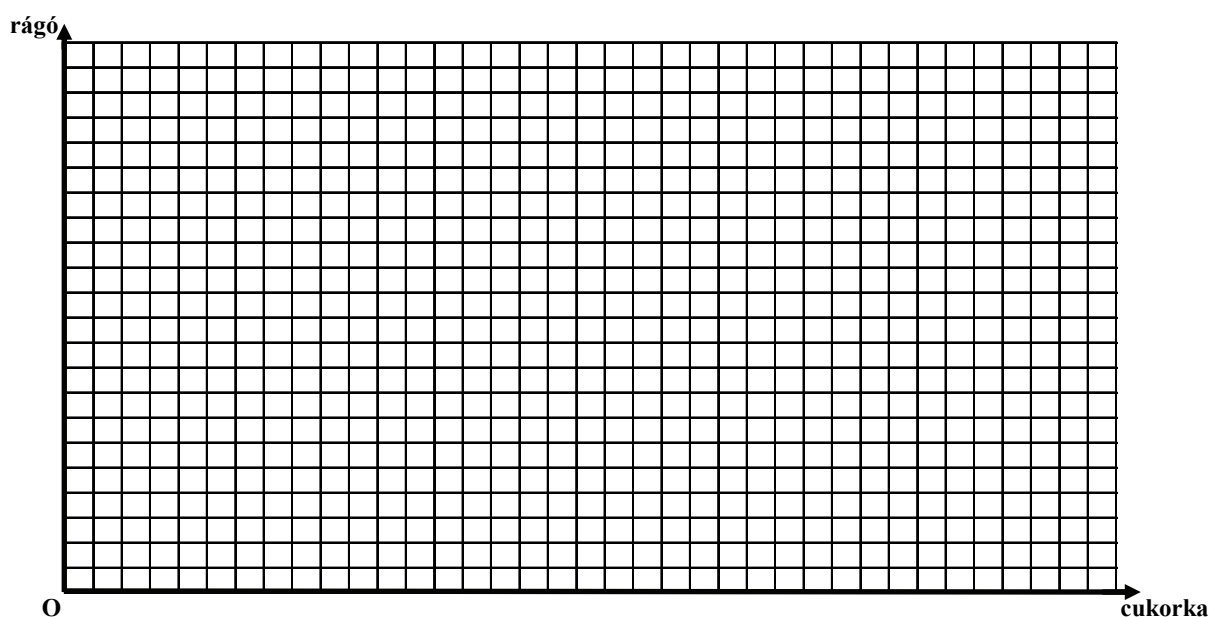
Ábrák készítésekor javasoljuk, hogy a kidolgozásnál használjon ceruzát, de a **végső megoldást tollal kell rögzítenie**. Használjon vonalzót a pontos ábrázolás érdekében! A számítási feladatoknál nem elegendő az eredmények felírása; **számításait, az alkalmazott képleteket is rögzítse a feladatlapon!**

1. Pistike zsebpénzét mindig rágóra (R) és cukorkára (C) költi. Fogyasztói döntéseiről és azok meghatározó körülményeiről az alábbiakat ismerjük:

- Pistike heti zsebpénzének összege **I = 300 Ft**.
  - A rágó darabonkénti ára **P_R = 20 Ft**, a cukorka darabonkénti ára **P_C = 10 Ft**.
  - Pistike, mint egészségtudatos fogyasztó egy cukorka elfogyasztása után *mindig* elrág egy rágót is.
- a) A fentiek alapján adja meg Pistike költségvetési egyenesének egyenletét!
- b) Hány rágót és hány cukorkát fogyaszt Pistike és mennyi pénzt költ rágóra, illetve cukorkára?
- c) Ábrázolja a következő ábrán Pistike költségvetési egyenesét és optimális választását!

Pistike apukája megnéz egy tv műsort a fogak egészségéről, és ennek hatására a változatlan összegű zsebpénzen felül még heti **3 darab** rágót ajándékoz Pistikének.

- d) Adja meg Pistike megváltozott költségvetési egyenesének egyenletét! Tudjuk – amit Pistike apukája nem tud –, hogy Pistike a rágót az adott piaci árakon szükség esetén osztálytársaival cukorkára cserélheti.
- e) Hány rágót és hány cukorkát fogyaszt most Pistike, akinek fogyasztói szokásai az ajándék ellenére sem változtak meg? Most mennyi pénzt költ rágóra, illetve cukorkára?
- f) Ábrázolja az alábbi ábrán Pistike megváltozott költségvetési egyenesét és optimális választását!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

a)	b)	c)	d)	e)	f)	összesen
2	2	2	2	2	2	12 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. A Tonett Kft székeket állít elő tökéletes versenyben. A kft tevékenységéről ismertek a következők:

- A határköltség görbe egyenlete $MC = 8000 + 20 \times q$, ahol q a naponta megtermelt székek száma.
  - Az átlagos változóköltség-görbe egyenlete $AVC = 8000 + 10 \times q$.
  - A fix költség egy napra eső értéke $FC = 160\,000$ Ft.
  - A székek egyensúlyi piaci ára $P = 12\,000$ Ft.
  - A munka átlagtermék-függvénye: $AP_L = \frac{10}{\sqrt{L}}$, ahol L a naponta felhasznált munkamennyiség munkaóraban kifejezve.
  - A kft. változó inputként munkát illetve nyersanyagot és elektromos áramot használ fel a székek gyártásához. Minden egyes szék előállításához – a munkán kívül – összesen **8000 Ft** értékű nyersanyagra és áramra is szükség van.
- a) Határozza meg, hány székot gyárt naponta a profitmaximalizáló vállalat és mekkora a profitja!
- b) Milyen piaci árak mellett szüneteltetné a kft a termelést? Indokolja választát!
- c) Naponta hány munkaórát használ fel a kft a székek előállítására és mekkora egy munkaóra alkalmazásának költsége (P_L)?

a)	b)	c)	összesen
4	2	4	10 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Egy gazdaságról ismertek az alábbi 2011-es adatok:

- A háztartások az adott évben **2500 Mrd tallér** értékű munkabérhez és **600 Mrd tallér** összegű állami jóléti transzferhez jutottak és egyéb jövedelmük nem volt.
  - A háztartások adója **1000 Mrd tallér** összeget tett ki, fogyasztásuk értéke **1700 Mrd tallér** volt.
  - A vállalati szektor adója **700 Mrd tallér** összegű volt, s a vállalatok kormányzati transzfert nem kaptak. A vállalatok megtakarítása **500 Mrd tallért** tett ki.
  - A költségvetési deficit értéke **300 Mrd tallért** tett ki (az adóbevételeken kívül egyéb bevétel nem volt, a háztartási transzferen kívül egyéb transzfer nem volt)..
  - A termékek és szolgáltatások exportjának összege **3000 Mrd tallér**, az import értéke **2800 Mrd tallér** volt.
- a) A fentiek alapján számítsa ki a háztartások megtakarításának, a külföld megtakarításának, a kormányzati vásárlásoknak, valamint az összes beruházásnak az értékét!
- b) Határozza meg a GDP értékét!

a)	b)	összesen
8	2	10 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Egy négyszereplős gazdaságról a következő adatok és összefüggések ismertek:

- A fogyasztási függvény egyenlete: $C = 1500 + 0,8(Y - T)$.
- A beruházások értéke az adott és változatlan kamatláb mellett: $I = 4000$.
- A kormányzati vásárlások értéke: $G = 2500$.
- Az adók értéke $T = 2000$ (egyéb adó és transzfer nincsen).
- Az export nagysága a valutaárfolyam, valamint a belföldi és külföldi árszínvonal adott és változatlan értéke mellett $X = 20\,000$.
- A gazdaság importját a valutaárfolyam, valamint a belföldi és külföldi árszínvonal adott és változatlan értéke mellett az $IM = 1000 + 0,6Y$ összefüggés adja meg.

a) A fentiek alapján határozza meg az egyensúlyi jövedelem és a külkereskedelmi mérleg egyenlegének nagyságát!

Tegyük föl, hogy a lakosság körében a jövőbeli gazdasági kilátásokat érintő pesszimista hangulat uralkodik el, s ennek hatására az emberek megnövelik megtakarításukat (csökken az autonóm fogyasztásuk). Tudjuk, hogy egyéb külső tényezők nem változnak, s a magánmegtakarítás értéke a megváltozott egyensúlyi helyzetben $S' = 4600$ egységnyi.

b) Adja meg az autonóm fogyasztás, az egyensúlyi jövedelem és a külkereskedelmi mérleg egyenlegének nagyságát az új egyensúlyi helyzetben!

a)	b)	összesen
4	6	10 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	maximális pontszám	elért pontszám
Feleletválasztás	18	
Igaz-hamis állítások	18	
Rövid válaszok feladatok	12	
Számítás, ábrázolás	42	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma	90	

---

javító tanár

Dátum: .....

	pontszáma egész számra kerekítve	programba bevitt egész pontszám
Feladatsor		

---

javító tanár

---

jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....